

# Kommentar til St. meld. nr. 107/1975

Av Egil Lie

Egil Lie er teknisk direktør ved Hunsfos Fabrikker.

*Foredrag holdt i Norsk Forening for Vassdragspleie og Vannhygiene, Kristiansand 6. oktober 1975.*

Nedenfor skal industriens arbeide med å bedre tilstanden av våre vannressurser belyses.

Den nedre del av Otravassdraget er meget sterkt forurenset, og den største forurensning i vassdraget har gjennom en rekke år vært Hunsfos Fabrikker.

Utslippene fra bedriften til Otra har skjedd i form av hovedutslipp, nemlig utslipp av partikulære bestanddeler så som fiber, fyllstoffer, barkpartikler o.l., samt utslipp av brukte kjemikalier og organisk substans fra celluloseproduksjonen.

Bedriften er midt oppe i gjennomføringen av et handlingsprogram for å få disse utslipp ned på et akseptabelt nivå. Dette handlingsprogram gjennomføres over en 5 års periode i tidsrommet 1972/1973 til 1977/1978.

Renseanlegg for utslipp av partikulære stoffer er bygget og har vært i drift i vel et års tid, mens renseanlegg for utslipp fra cellulosefabrikken er under bygging.

Dagens kalkyle på disse anlegg to-

talt er 102,5 mill. kr. Anleggene vil bli en meget stor økonomisk belastning for bedriften og gir ingen vanlig rentabilitet. Visse inntekter oppnås ved sparte kalorier og gjenvunne kjemikalier.

Anleggene gjennomføres rent finansielt ved at Staten har medvirket til lån og lånegarantier for en del av anleggsomkostningene, men det blir ikke gitt noen direkte støtte. Bedriften har selvfølgelig heller ingen mulighet til å dekke sine utgifter i form av avgifter o.l.

Ved byggingen av slike anlegg oppstår også deponeringsbehov for ca. 30—40 000 m<sup>3</sup> slam og bark. Man søker selvfølgelig etter mer nyttige måter å bruke disse stoffene på enn å deponere dem. Dette arbeidet pågår for fullt, men har foreløpig ikke lykket i noen fullstendig målestokk.

Det er grunn til å regne med at ved de tiltak som gjennomføres ved Hunsfos Fabrikker, vil belastningen fra bedriften på Otra i slutten av 1970-årene være brakt tilbake til det nivå som man hadde i 1920/30-årene.

Det er ganske klart at de vesentlige problemer med utslipp fra industri er løst lenge før utslippene fra

den kommunale sektor. Der hvor utslippene fra industrien er de fremherskende i dag, vil dette føre med seg at utslippene fra den kommunale sektor vil komme mer i fokus etter hvert som industriens problemer løses. Dette vil skape et større press på å få løst utslippene innen den kommunale sektor på et tidligere tidspunkt, og vi må også regne med at det presset som industrien har fått føle gjennom en rekke år vil i forsterket grad nå overføres til press på de kommunale etater, for å få gjort noe med disse problemene.

Velegnete deponeringsplasser for avfall volder ofte store problemer. Ofte dominerer slammengdene som kommer fra industrielle renseanlegg. Det er likevel meget aktuelt at kommuner og industri finner frem til egnete deponeringsplasser i form av felles løsninger. I denne sammenheng har det vært et godt samarbeid mellom Vennesla kommune og Hunsfos fabrikk.

Kalkylene for investeringstiltak innenfor denne sektor har erfaringsmessig tendens til å gå sterkt i været etter hvert som prosjektene bearbeides i detalj.

Innenfor treforedlingsbransjen har man fått en fordobling av kalkylene i den senere tid, hvilket gjør at de tall som står omtalt i landsdelsplanen, altså Stortingsmelding nr. 107,

allerede for lengst er foreldet. Konsekvensen av dette er at enten må fremdriftsplanen endres, eller man må forandre prioriteringen innenfor andre sektorer.

Som tidligere nevnt, skjer den statlige medvirken i form av å stille lån eller lånegarantier for deler av beløpene. Vår erfaring er at Staten stiller relativt rigorøse krav om garantier o.l. i forbindelse med utleggingen av disse lånene. For Hunsfos Fabrikkers vedkommende har disse bestemmelsene fortonet seg noe merverdige. Dette prosjekt er et av de første og Staten vil derfor sannsynligvis komme til å endre en del på bestemmelser og betingelser etter hvert som man får mer erfaring.

Bedriften har måttet søke Kommunal- og Arbeidsdepartementet om å få lov til å bygge det anlegg som Miljøverndepartementet har påbudt skal bygges. Dette virker noe merverdige og lite samordnet. Endelig er det grunn til å påpeke at samtidig med at Staten ikke yter direkte lån i form av støtte til prosjektet, hover inn ca. 10 mill. kr. i investeringsavgift når dette miljøverntiltak gjennomføres. Men burde forvente at man snarest kunne få samlet den politiske vilje som skal til for å få avklart spørsmålet om investeringsavgift på miljøvernanlegg.